727/05

Den 27. juni 2005 blev i sag nr. 65.217:

xxxxx xxxxxx xxxxx
xxxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har en kollektiv pensionsforsikring i PFA Pension, klager over størrelsen af selskabets pensionsudbetaling.

Klageren gør gældende, at hun er berettiget til et engangsbeløb på 214.163 kr. samt en årlig udbetaling på 53.540 kr.

Det fremgår af sagen, at klagerens pensionsordning oprindelig er en arbejdsmarkeds-pension fra 1982, som klageren, der er født i 1939, ved sin fratrædelse i 1993 valgte at videreføre som privat pensionsordning.

Ifølge policen dateret den 1/1 1993, hvor pensionsordningen stadig var en arbejdsmar-kedspension, udgjorde den årlige præmie 38.700 kr. - således en månedlige indbetaling fra arbejdsgiveren på 3.225 kr. Af policens betalingsoversigt fremgår bl.a.:

"

		Grundud-betaling i kr.
Ved pensionering pr. 1/1 2005 - 65 år		
Livsvarig pension	årligt	75.349
- i nutidsværdi	årligt	48.211
Engangsbeløb		301.386

2.		65.217
- i nutidsværdi		192.841
- heraf udgør nuværende tarifudbetaling:		
Livsvarig pension	årligt	53.203
Engangsbeløb		212.812

Ved eventuel invaliditet pr. 1/1 1993		
Livsvarig invalidepension	årligt	53.203 "

Ifølge policen dateret den 1/7 1993, hvor pensionsordningen var overført til klageren, udgjorde den årlige præmie 7.800 kr. - således en månedlige indbetaling på 650 kr. Af policens betalingsoversigt fremgår bl.a.:

"		Grundud-betaling i kr.
Ved pensionering pr. 1/1 2005 - 65 år		
Livsvarig pension	årligt	53.540
Engangsbeløb		214.163

Ved eventuel invaliditet pr. 1/1 1993		
Livsvarig invalidepension	årligt	53.540 "

Af policeafsnittet ”Specielt” fremgår bl.a.:

"Ved beregningen pr. 1/7 1993 er der anvendt en månedlig 'teknisk' præmie på 3.225,00 kr.

Ved 'teknisk' præmie forstås den præmie, der egentlig skulle betales for at sikre de anførte tarifudbetalinger, herunder grundudbetalinger ved invaliditet og død. Den manglende/overskydende præmie reguleres over fremtidig bonus og over fremtidigt beløb af tarifudbetalinger.

Med den under 'Indbetalinger' angivne præmie vil de angive udbetalinger pr. 1/7 1993 være gældende frem til 1/7 1994."

Klageren har modtaget tilsvarende policeoversigter med anvendelse af en "teknisk" præmie i juni 1994, juli 1997 og i december 2000.

I policeoversigten fra december 2000 er der desuden indsat tekstafsnittet "Garanti". Heraf fremgår bl.a.:

"Størrelsen af udbetalinger pr. 1/ 2000 ved invaliditet og død samt tarifudbetalinger ved pensionering er garanterede til 1/7 2001.

Det er aftalt, at størrelsen af udbetalingerne, så vidt det er muligt, skal bevares. Dette indebærer, at størrelsen af de anførte udbetalinger fra 1/7 2001 er garanteret under forudsætning af, at

- der fra 1/7 2000 og indtil 1/1 2005 indbetales en månedlig præmie - efter bruttoskat - på 9.476,56 kr.

Den anførte præmie på 9.476,56 kr. er den præmie, der egentlig skal betales for at sikre de anførte udbetalinger."

I september 2004 modtog klageren - i anledning af, at hendes pension ville komme til udbetaling den 1/1 2005 - en prognoseberegning, der viste, hvordan pensionsudbetalingerne kunne forløbe. Af prognoseoversigten pr. 1/1 2005 fremgår bl.a.:

"Samlet depot ……. 388.818 kr.
Engangsbeløb før afgift ……... 82.739 kr.

Depot efter udbetaling af engangsbeløb ……. 360.079 kr.
Heraf friholdt for pensionsafkastskat ……..…… 4.372 kr.

Månedlig pension fra	Grundpension i kr.
	Prognose:
01/01 2005	1.724

01/01 2006	1.754
01/01 2007	1.784
01/01 2008	1.814
01/01 2009	1.844 "

Efter modtagelse af prognoseoversigten, anmodede klageren ved skrivelse af 5/10 2004 om selskabets forklaring på pensionsudbetalings størrelse. Af klagerens skrivelse fremgår således:

"Efter telefonisk aftale fremsendes vedlagt 'tilbud' i kopi. Tilbuddet modtog jeg i marts 2000 efter at jeg den 7/3 2000 havde bedt PFA ... sende mig udskrift af dækningsoversigt med tarifudbetaling ved pensionering, da jeg ikke syntes, at det materiale jeg havde modtaget på det tidspunkt fra PFA, svarede til den aftale, jeg havde indgået på kontoret i H. ...

Jeg syntes også dengang, at det var tung læsning, så jeg ringede til ..., og fik bekræftet, at mine udbetaling ved pensionering, ville blive de i 'tilbuddet' angivne: livsvarig pension kr. 53.540,- årligt og engangsbeløb kr. 214.163,-, Dette var jo bekræftet på side 4 sidste afsnit:

'Med den under 'indbetalinger' angivne præmie vil de angivne udbetalinger pr. 1/1 2000 være gældende frem til 1/1 2001.'

Jeg har ved senere lejligheder ringet til PFA og fået ovenstående beløb bekræftet, senest hos M.L., som jeg kom i kontakt med, da jeg fik den meget overraskende opgørelse fra PFA med skrivelse af september 2004."

Det vedlagte ”tilbud” svarede i sin udformning til de policeoversigter, som klageren havde modtaget i juni 1994, juli 1997 og i december 2000.

Da klageren ikke var tilfreds med den forklaring, hun modtog fra selskabet, blev sagen indbragt for ankenævnet med påstand om, at hun er berettiget til et engangsbeløb på 214.163 kr. samt en årlig udbetaling på 53.540 kr.

Selskabet har over for nævnet afvist at efterkomme klagerens krav. Således anfører selskabet i skrivelse af 10/1 2005 bl.a.:

"Den 1. juli 1993 fratrådte kunden sit job. Kunden ringede derfor til PFA Pension for at få stillet sin pensionsordning i bero. Den pågældende medarbejder oplyste kunden om, at hun skulle afgive nye helbredsoplysninger, hvis fripolicen skulle genoptages igen. Det fremgår af det skriftlige referat af samtalen, at kunden ikke var interesseret i at afgive helbredsoplysninger, hvorfor hun ville høre om andre muligheder. Derfor ønskede kunden at se nogle tilbud for at videreføre forsikringen privat (bilag...).

I et brev dateret 26. juli 1993 (bilag...) sendte PFA Pension to tilbud til kunden. Forsikringsdækningen kunne blive videreført i ét år fra 1. juli 1993 med en månedlig præmie på 500 kr. eller 650 kr. Kunden accepterede tilbudet med 650 kr. for at opretholde sine tidligere forsikringsdækninger ved død og invaliditet, hvilket PFA Pension bekræftede i et brev dateret 3. august 1993 (bilag...). Præmien havde indtil 1. juli 1993 været på 3.225 kr. Med 'forsikringsdækninger' tænkes i det følgende alene på forsikringsdækningerne ved død og invaliditet.

...

Fordelen for kunden ved at etablere en aftale om delvis henstand er, at kunden kan beholde sine forsikringsdækninger ved død og invaliditet mod at betale en lavere præmie, når kunden er fratrådt sit job.

...

Denne ordning, som er beregnet til at være af midlertidig karakter, ønskede klageren at benytte sig af, da hun ikke var interesseret i at afgive helbredsoplysninger.

Aftale om delvis henstand er gældende for et år ad gangen. Hvert år, når aftalerne udløb, fik kunden skriftlig besked på, at aftalen om opretholdelsen af den fulde forsikringsdækning ved død og invaliditet var udløbet, og kunden blev bedt om at henvende sig til PFA for at få afklaret forsikringsforholdet fremover. I samme forbindelse gjorde PFA Pension hvert år kunden skriftlig opmærksom på (bilag...), at

> *Størrelsen af udbetalingen på pensioneringstidspunktet vil afhænge af, hvorledes Deres forsikringsforhold ordnes efter den 1. juli 1994.*

Det blev også oplyst, at

> *Præmien overvejende er blevet anvendt til forsikringsdækning ved død og invaliditet. I denne periode har De således ikke forøget opsparingsdelen på policen nævneværdigt.*

Forklaringen på, at der i policer (og i PFA Pensions edb-system) anføres en ydelse ved pensionering, som forudsætter en bestemt månedlig præmie, er følgende: I en kollektiv ordning som den pågældende er der en indbyrdes afhængighed og sammenhæng mellem størrelserne af ydelserne ved henholdsvis alder, invaliditet og død. Ved indbetaling af forskellige præmiebeløb vil alle ydelser variere, men altid i et bestemt indbyrdes forhold.

Når man derfor under en delvis henstand har ønske om at opretholde bestemte forsikringsydelser ved invaliditet og død, er man nødt til at udregne den fiktive præmie, som - sammenlagt med den allerede tidligere faktisk indbetalte præmie - vil medføre disse ydelser. Herved vil der samtidig dannes en ydelse ved alderspensionering, som imidlertid ikke er reel, idet den fiktive præmie jo ikke bliver betalt.

Den præmie, som forsikringstageren faktisk betaler, vil sammen med den bonus, der tillægges forsikringen hvert år, først blive brugt til at betale præmien for risikoforsikringen (forsikringsydelsen ved invaliditet og død) samt til at betale omkostningerne ved forsikringen. Den faktisk betalte præmie er udregnet så lavt, at kun et minimalt beløb vil blive tilovers til opsparing til alderspensioneringen. Herved opretholder forsikringstageren sine forsikringsdækninger ved invaliditet og død, mens opsparingen til alderspensioneringen aldeles forsømmes; men det er jo netop, hvad forsikringstageren har ønsket: For lavest mulig præmie at videreføre forsikringsdækningen ved invaliditet og død.

PFA Pension har således bl.a. ved de foran citerede tekstafsnit gennem hele forløbet oplyst kunden om, at tarifudbetalingerne på pensionsudbetalingerne i policeudskrifterne var baseret på en fiktiv præmie, som var baseret på den præmie, som hun betalte indtil 1. juli 1993. Jo længere tid kunden videreførte ordningen med den lavere præmie, jo mindre ville pensionsudbetalingerne blive, hvis ikke kunden begyndte at indbetale den

høje præmie igen, og jo større blev den månedlige præmie, der skulle betales for at nå de stipulerede ydelser ved pensionering.

Kunden har i policeudskrifterne kunnet følge med i, hvor meget den egentlige præmie steg, efterhånden som årene gik med den lave præmieindbetaling. I 1993 skulle kunden have betalt 3.225 kr. i præmie, hvis hun skulle have sikre sig de anførte pensionsudbetalingerne og i 1994, 1997 og 2000 var den egentlige præmie steget til henholdsvis 3.532,67 kr., 5.083,65 kr. og 9.476,56 kr. pr. måned.

Derudover har kunden løbende fået oplyst, at præmieindbetalingerne fra 1. juli 1993 og fremefter er gået til at opretholde forsikringsdækningerne. Kunden kan derfor ikke have haft en berettiget forventning om, at en præmieindbetaling på 650 kr. stigende til 1.425 kr. skulle kunne udløse de samme pensionsudbetalinger, som var der indbetalt 3.225 kr. i alle 12 år.

Kunden er derfor berettiget til de pensionsudbetalinger, som følger af udbetalingsoversigten (bilag...), da pensionsudbetalingerne svarer til den præmie, hun faktisk har indbetalt indtil 1. januar 2005.

Kunden har i klagen til Ankenævnet for Forsikring anført, at hun, hver gang hun fik opgørelser fra PFA, har ringet til PFA og fået oplyst beløbene. Det fremgår ikke af PFA Pensions håndskrevne noter vedrørende telefonsamtalerne, at kunden har spurgt til ydelserne ved pensionering. Det fremgår alene, at kunden ønskede at videreføre den delvise henstand. En medarbejder i PFA Pension har dog den 16. juni 1994 nedskrevet, at forsikrede fik forklaret fripolice og 'delvis jumbo' (PFA-udtryk, som betyder delvis henstand).

Anbringender

- Den højere månedlige indbetaling er tydeligt anført som en væsentlig og kendelig forudsætning for størrelsen af ydelserne ved pensionering. Kunden kan derfor ikke forvente, at en væsentlig mindre indbetaling skulle kunne udløse den samme pensionsudbetaling, som den høje præmie, der blev indbetalt tidligere. Det fremgår klart og ty-

deligt af policeudskrifternes tekst, hvilken månedlig præmie kunden egentlig skulle have betalt.

- Såfremt Ankenævnet måtte finde, at det ikke fremgår klart og tydeligt, hvilken præmie kunden skulle have betalt for at opretholde tarifudbetalingerne ved pensionering, og at kunden ud fra policetekster mv. kan få den opfattelse, at ydelserne ved pensionering er de tarifmæssige ydelser ved indbetaling af den stærkt reducerede præmie, foreligger der en fejlskrift, jf. Aftalelovens § 32, stk. 1. I så fald er det vores anbringende, at kunden burde have indset, at der forelå fejlskrift. Hun kan ikke have været i god tro omkring tarifudbetalingerne ved pensionering, når hun løbende er blevet skriftligt orienteret om den præmie, som hun egentlig skulle betale for at opretholde tarifudbetalingerne ved pensionering.

- Medarbejderne i PFA Pension er instrueret om ikke at give telefoniske oplysninger om ydelserne ved pensionering, når der er tale om en police, hvorpå der er ydet henstand eller delvis henstand med præmien. I stedet skal sådanne oplysninger efter forudgående beregning fremsendes skriftligt til forsikringstageren. På den baggrund gøres det gældende, at det ikke af klageren er godtgjort, at der er givet sådanne telefoniske oplysninger.

- Såfremt Ankenævnet måtte finde det sandsynliggjort, at der telefonisk er givet oplysninger om ydelserne ved pensionering, gøres det foran anførte anbringende om forsikringstagerens manglende gode tro også gældende for så vidt angår sådanne eventuelt telefonisk meddelte fejlagtige oplysninger."

Nævnet udtaler:
Nævnet har gennemgået sagen og finder det herefter ikke godtgjort af klageren, at hun ved sin pensionering er berettiget til et engangsbeløb på 214.163 kr. og en årlig udbetaling på 53.540 kr. Nævnet finder det uheldigt, at policeoversigternes udformning - herunder anvendelsen af fiktiv præmie og fiktive udbetalinger - har givet klageren ringe forudsætninger for at vurdere omfanget af den endelige pensionsudbetaling.

Den løbende orientering, der er sket, har dog ikke kunnet give klageren indtryk af andet end, at det kun var risikodækningerne ved død og invaliditet, der blev opretholdt, og det må dog efter nævnets opfattelse have stået klageren klart, at hun ikke kunne opnå samme ydelser, som hvis forsikringen var fortsat med fuld præmiebetaling, og at de uændrede ydelser derfor måtte bero på en fejl.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann